

NOVO MESTO, 13. marca 1953

Stev. 10. LETO IV.
TEHNIK ZA POLITICNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA V PRASANJA
Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori OF Crnomelj, Kočevje in Novo mesto — Izjava vsak petek — Odgovorni urednik Tone Čošnik — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25 — Poštni predel 33 — Telefon uredništva in uprave 127 — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-181 — Letna naročina: 400 din. polletna 200 din. četrtletna 100 din. — Tisk tiskarne „Ljudske pravice“ v Ljubljani

Dolenjski lis

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

LESNO BOGASTVO NAJ POMAGA DOLENJSKI IZ ZAOSTALOSTI

Važen činitelj v gospodarski strukture Dolenjske so obširni gozdovi, ki pokrivajo 209.557 hektarjev površine na območju okrajev Kočevje, Novo mesto, Črnomelj in Krško. Ob pravilnem izkoriščanju lahko dajejo gozdovi trajen in pomembni narodni dohodek, ki ga je treba prvenstveno upoštevati pri reševanju celotnega gospodarskega problema Dolenjske in pri njeni industrializaciji, ker je les za sedaj njen največje naravnost bogastvo. V preteklosti je bilo lesno gospodarstvo usmerjeno predvsem v izkoriščanje gozdov in izvoz neobdelanega lesa v kraje v močnejšo žagarsko in predelovalno industrijo, kar najbolj nazorno prikazuje pregled sečine in porabe lesa v letih 1947—1950.

V teh letih je bilo posecano v dolenskem gozdnem bazenu 1 milijon 666 tisoč kub. metrov jelovine in 2 milijona 041.000 kub. m bukovine. Od te količine je šlo na državne obrate za potrebe plana 123.000 kub. metrov jelovine, to je 7 odstotkov, in 95.000 kub. m bukovine, kar predstavlja komaj 4,5 odstotka od skupno posekane količine. Za lokalno potrošnjo je šlo 640.000 kub. m jelovine ali 26,5 odst. celotne količine, in 1.127.000 kub. m bukovine, to je 62,5 odstotka. Sečni ostanki predstavljajo 250.000 kub. m jelovine, to je 15 odstotkov, in 307.000 kub. m bukovine, kar je prav takoj 15 odstotkov od posekane količine. Nepredelanega lesa se je odpe-

ljal iz dolenskega bazena 891.000 kub. metrov jelovine ali 51,5 odstotka, in 313 tisoč kub. metrov bukovine ali 15,2 odstotka.

Po gornjih podatkih je le 5,4 odstotka posekanega lesa predelana na domača žagarska industrija. Če zajamemo se predelani žagan les v finalnih izdelkih naših tovarn (tovarna igrač v Novem mestu in zabojskna v Ribnici), smo le 0,6 odstotka od posekane lesne mase predelani v končne izdelke. Velika večina našega lesa je bila porabljena za kurjavjo, ostanek pa se je predelal izven Dolenjske. Tja usmerjen les se je izkoriščal v mejah splošnega izkoriščanja lesa v Sloveniji, ki kaže v razdobju

1947—1950 takole: 0,3 odstotka je šlo za proizvodnjo furnirja, vezanih plošč in vžigalic, 1,4 odst. je šlo za okrogli gradbeni les, 1,5 odst. za izdelavo železniških pravgov, 2,4 odst. za proizvodnjo celuloze in papirja, 2,5 odst. za jamski les, 8,2 odst. se je porabilo v kmetijstvu in obrti, 26,3 odstotka je bilo predelano na žagarskih obratih, a 57,4 odst. se je porabilo za drva. Ker pa zajemajo na vedeni količine le okrog 70 odstotkov posekanega lesa, lahko trdimo, da je, upoštevajoč še te neugotovljene kolifine, odstotek izkoriščanja lesa v industrijski predelavi še manjši. Analiza (Nadaljevanje na 2. strani)

Tudi v zadnjem visokem snegu so imeli LIP-ovi nakladalci pod gabrsko živnico polne roke dela. Poleg Roga so Gorjanci najvažnejši dobavitelj surovin za našo lesno industrijo

Od tedna do tedna

Najvidnejša mesta svetovnega tiska zavzema vest o odhodu maršala Tita v Veliko Britanijo. Ponekod celo poudarjajo, da je to eden izmed najpomembnejših povojskih državniških obiskov. Iz poluradnih virov se je zvedelo, da se bo predsednik republike maršal Tito sestal s predsednikom britanske vlade Churchillom, zunanjim ministrom Edenom, mogoče s še katerim članom vlade, angleška kraljica pa bo priredila maršalu svečano kosišo. Kaj vse bodo obsegali uradni razgovori, še ni točno znano, prav gotovo pa se bodo dotaknili vseh perečih vprašanj, ki se tičejo Jugoslavije in Anglije. Ker pričakujejo maršala Tita v Londonu v ponedeljek, bo mogoče prihodnji teden kaj več povedati o tem obisku, ki bo brez dvoma še nekaj časa v središču pozornosti.

Reakcija na Titovo potovanje je kot vedno negativno izbila v Italiji, kjer šovinisti vse barv ne znajo zadržati svojih strasti in z vsemi mogočimi podlimi naklepni in celo grožnjami spremljajo na miroljubni in prijateljski obisk. Sicer je bilo mogoče že pričakovati, da bodo v Rimu in drugih italijanskih mestih razbesneli fašistični kričači te dni napolnili ulice, ker se bliža 20. marec — dan obletencev podpisa nesrečne tripartitne deklaracije, ki je svoj čas obljudil Trst Italiji. Demonstracija v počasnosti tega datuma žalostnega spomina pa so italijanski šovinisti brž združili še s protesti zaradi potovanja jugoslovanskega predsednika v Anglijo. Seveda izpadajo njihovi izbruhni v očeh resnih ljudi v širinem svetu kaj klaverno in doživljajo kvečjemu splošno obodo. Tudi v Trstu se italijanska ireditentična podružnica z bombnimi napadi »uvajavljajo in hčče strahovati pošteno demokratično prebivalstvo, ki je ostro protestiral zoper zločinske poskuse uvoženih in domaćih neofašistov. Vsa stvar dobitiva vse bolj protijugoslovenski značaj, ki pa je tembolj smešen, kolikor bolj pridobiva naša domovina zaradi svojega širokega mednarodnega sodelovanja vseslošen ugled v svetu.

Ce pokukamo še v Moskvo, okrog katere se je že nekoliko poleg hrup, tedaj spoznamo, da ni prišlo do kakih bistvenih sprememb po Stalinovu smrti. Birokratska kasta je — vsaj na videz — trdno obdržala vajeti v rokah, postavila na celo nekdanjega sekretarja CK Malenkova, kot njegova najblizu sodelavca pa sta se na predsedniška mesta zvrstila Berija — enakovejški vodja, kot prvi — in Molotov. Sicer so izvršili še temeljite spremembe v upravnih in političnih strukturi, pa za zdaj še ni zaradi tega nobenih zunanjih izbruhov. Prezreti pa se ne da nekaterih podrobnosti, ki so jih vestni opazovali in zaznali na pogrebnih svečanostih in v pisanju sovjetskega tiska. — Zelo je v oči padlo stalno pozivanje na budnost in enotnost, kar so poudarjali poziv partije in vlade takoj po Stalinovu smrti, uvodniki Pravde in vse novomeški govorovi sovjetskih voditeljev. Tudi beseda »panika« so uporabljali v Moskvi ob tej prilnosti in svari, da je treba pred njo varovati. S tem so izrazili svojo notranjo negotovost in strah, ki sta s pokopom Stalinove autoritete zavladala v Kremlju. Tega se zlepila ne bodo znebili, nasprotno, vedno več bo tega, kar zna imeti najvidnejše posledice v satelitskih deželah in kominformovskih partijah zahodnih držav.

Pomembna gospodarska konferenca v Črnomlju

V Črnomlju je bila v tajništvu OLO 27. februarja pomembna gospodarska konferenca, na kateri so razpravljali o pozitiviti belokranjske domače obrti. Tovariš Božo Račič, upokojeni ravnatelj Zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani, je kot povabljeni instrktor podal v obširnem referatu vrsto lepih nasvetov, kako naj bi se v Beli krajini poživila domača obrt. Konferenci so prisotovale poleg povabljenih strokovnih učiteljev za ročna dela in mnogih aktivistov OLO, tudi predsednik OLO tov. Janez Žunič, predsednik gospodarskega sveta pri OLO v Črnomlju tov. Niko Belopavlovič in sekretar okrajnega komiteja ZKJ tov. Martin Zugelj.

Instruktor tov. Božo Račič je s statističnimi podatki prikazal vrednost organizirane domače obrti v raznih predelih Slovenije in omenil, da okolica Ribnice in Idrije prav z gojenjem domače obrti pridobita letno od 30 do 60 milijonov dinarjev dohodka. V Beli krajini je vse polno možnosti za domačo obrt. Cekarji iz perusi, pletarstvo in koštarstvo, tkalstvo, belokranjske umetne vezenine, metlarstvo, belokranjske pisance in izdelki iz lesa, opremljeni z belokranjsko narodno ornamentiko, keramika in rezbarija — so že doslej prinašale lepe dohodke pridnim rokom Belokranjec v Belokranjic. To delo pa bo v bodoči potrebo načrtno organizirati in ustano-

viti razne delovne zadruge, ki bodo poskrbeli, da bodo izdelki belokranjske domače obrti tudi pravilno vnovčeni.

Diskusija o referatu tov. Račiča je odprtla razne pomanjkljivosti, ki jih bo potrebno v bodoči odpraviti. Predvsem bo potrebno ugotoviti, koliko ljudi se peča z domačo obrtjo, katere panoge domače obrti bo potrebno gojiti v posameznih krajih in kje si žele tozadne strokovnih tečajev za izpolnitve znanja. Ko bodo podatki zbrani, bo potrebno stopiti v stik z vsemi ljudmi, ki se žele pečati z domačo obrtjo, kajti material za delo je na razpolago. Namestiti pa bo potrebno tudi strokovnega vodja tečajev, ki bo belokranjsko domačo obrt organiziral in ji postavil zdrave temelje za nemoteni razvoj.

Z konferenco ima zasluge predsednik gospodarskega sveta pri OLO v Črnomlju tov. Niko Belopavlovič, ki mu pri njegovem delu za poživitev belokranjske domače obrti želimo monogo uspehov!

—c

Priprave za izdajo

Belokranjskega zbornika

Drugo leto bo v Črnomlju velika proslava desete obletnice prvega zasedanja Narodno osvobodilnega sveta, ki je bilo od 18. do 20. februarja 1944 v Sokolskem domu v Črnomlju. Pred proslavo bo izšel veliki Belokranjski zbornik, v katerem bodo opisani važni zgodovinski dogodki v Beli krajini iz let tik pred vojno, zlasti pa iz časov narodnoosvobodilne borbe. Toliko enotnosti, borbenosti, junajstva, žrtv v vseh oblikah v najtežjih časih naše zgodovine prav gotovo ne more pokazati nobena druga pokrajina v Sloveniji, kot Bela krajina. Tu je bilo varno zaledje vseh borbenih edinic, ki so tako rade prihajale na ta košček ozemlja, kjer je bil vsak prebivalec od najmanjšega do najstarejšega aktivnega borca proti fašizmu, kjer je bilo prav vse na razpolago za borbo proti fašizmu, kjer ni bilo razlike med borcem z orožjem v roki in staro ženico pri obdelovanju skromne njivice. Tu so se preiskušale prve oblike ljudske oblasti in njenih organov, od tu so se prenesle izkušnje na druge predele naše republike. Od nekaj več kot 20.000 prebivalcev je bilo samo v operativnih edinicah 4000 borcev! Nad 1200 žrtv je dala Bela krajina; izmed teh jih je nad 800 padlo v borbi. Več kot 500 invalidov in 400 rezervnih oficirjev priča, koliki del prebivalstva je sodeloval v oboroženi borbi, materiani donos Bele krajine za našo osvoboditev pa se sploh ne da oceniti. Naloga

Zbornika je, da vsaj del te slavne zgodovine iztrga pozabljenju in ga ohrani potomcem.

Da bi zbiranje podatkov poteklo čim bolj široko in da bi v Zbornik prišlo čimveč resničnega zgodovinskega materiala, so se na povabilo okrajnega komiteja ZKS in Zveze borcev v Črnomlju zbrali 7. in 8. marca stari aktivisti in borci iz leta 1941, da se pogovore, kaj vse je treba opisati in kaj vse naj pride v Zbornik, da bo le-ta resnično dokument veličastnega doprinoša Bele krajine za osvoboditev. Na dvodnevnu posvetovanja se stari borci in aktivisti izmenjali misli in si v glavnem razdelili delo. Posvetovanja se udeležili: Ivan Novak (Očka), Niko Jakopič, Martin Zugelj, Tone Suštaršič (Tine Zelezničar), Janez Kramar, Janez Žunič, Janez Vitkovič, Tone Dvojmoč, Niko Belopavlovič, Ivan Gušč, Regina Fir, Anica Ivec, Poldi Ješenic, Aleksander Javorovič (Klemen), Dušan Bole, Stane Smid in Peter Romanič.

Taka malomarnost nam ni v čast!

Ni dovolj, da nam je okratal zasporedan zanimanje za delo novomeškega Turističnega društva Ze Slovenski po-ročevalci v preteklem tednu. V drugi polovici marca bo delovno Turistično društvo v treći sklicalo občni zbor, na katerem bodo pregledani do-sedanji uspehi in za razvoj mesta važni načrti dela v tem letu. V lanskem pozni jeseni se je občnega zabora udeležilo le sedem Novomeščanov, drugi sklicane-za zbor v februarju pa devet ljudi ...

Vsekomentar je odveč. Nad 400 Novomeščanov je včlanjenih v društvo, ki skrbi za razvoj tujškega prometa. Mar naj znova in znova samo govorimo, kako nujno je tujški promet potreben prav Dolenjski! Malomarnost, ki jo kaže večina članstva za delo od-bora društva, uategne postati nevarna. Mar naj bo nadaljni turistični razvoj mesta odvisen le od 9 ali 10 delavnih odborov TD?

Desetletni perspektivni gospodarski načrt Slovenije predvideva, da bo zavzel turizem v naši republiki tretje mesto takoj za industrijo in živino-rejo. To pomeni, da bo glavni sestavni del narodnega dohodka. Samo tvaranje o zaostalosti Dolenjske nas ne bo dvignilo na zeleno vejo. Treba je delati, treba je podpirati tiste, ki delajo — mnenje in sodelovanje 400 članov društva pa je pri tem merodajno in odločujoče važnost!

Novomeščani! Ne storimo prizadevosti našega TD ob strani! Od nas vse je odvisna podoba našega mesta! Udeležimo se polnoštivalno občnega zabora in podpiramo delo Turističnega društva. Naj nam bodo doslej doseženi uspehi vzpodbuda za še živahnijo delavnost na tem področju v bodoči.

Vremenska napoved

Padavine, sneg, po večini do nižine pričakuje okrog 14. in pogostokrat med 17. in 20. marcem. V ostalem lepo, a hladno vreme z mrazom ponosi. Po-gostokrat vetrovno.

26. MAREC — OBČINSKI PRAZNIK RIBNICE

Letos bodo v Ribnici na Dolenjskem prvikrat praznovali 26. marec kot občinski praznik kraja in spomin velike partizanske zmage nad italijanskimi okupatorji v Jelenovem žlebu. Slovenski so bodo začeli že 21. marca in bodo trajale ves teden. Priredili bodo kulturne prireditve, slavnostne akademije, partizanske patrole pa bodo obiskale znanje partizanske kraje. Po gričih bodo zagoreli kresovi, na grobovih padlih borcih in žrtvah pa bodo spominske svečanosti. Dne 26. marca bo osrednja proslava v Ribnici. Občinskemu odboru Zveze borcev pomagajo pri tem delu vse organizacije kraja.

V Straži gradijo nov železobetonski most

Novomeško SGP »Pionir« je začelo te dni s pripravljalnimi deli za postavitev novega, 86 metrov dolgega železobetonskega mostu, ki bo nadomestil sedanji zasilno obnovljeni most med Stražo in Vavto vasjo. Most bo širok 8 metrov in torek za 2 metra širiši od starega. Stal bo 30 milijonov dinarjev, gotov pa bo ob ugodnih vremenskih prilikah do oktobra.

ki jih je medtem podružnica Državnega zavarovalnega zavoda v Novem mestu nakazala Mariji Jamar na Golnik.

Ponovno svetujemo vsem našim naročnikom, da se dobrot seznani s Pravilnikom zavarovanja naročnikov našega tednika, ki smo ga pred meseci objavili. Posebno važno je za vsakogar, da naročnino poravnava o pravem času. Upoštevajte to, da ne bi bili morda zaradi nekajdneve zamude ob zavarovalnino, če bi vas kdaj doletela nesreča!

10.000 dinar ev

ki jih je medtem podružnica Državnega zavarovalnega zavoda v Novem mestu nakazala Mariji Jamar na Golnik.

Ponovno svetujemo vsem našim naročnikom, da se dobrot seznani s Pravilnikom zavarovanja naročnikov našega tednika, ki smo ga pred meseci objavili. Posebno važno je za vsakogar, da naročnino poravnava o pravem času. Upoštevajte to, da ne bi bili morda zaradi nekajdneve zamude ob zavarovalnino, če bi vas kdaj doletela nesreča!

Pisma Dolenjskemu listu

Na Smuki pri Kočeviu res ni vse v redu

Uredništvu »Dolenjskega lista«!

V peti številki »Dolenjskega lista« dne 6. februarja je bil priobčen manjši članek nekega znanega opazovalca, ki je ozko in škodoželjno hotel prikazati stanje na Smuki. Samo z nekaj besedami je načel vprašanje špekulacije, pri kateri je Fronta samo orodje, s katerim uveljavljajo svoje osebne koristi mnogi »siromakci«. V tej luči je tudi prikazan vaški sestanek OF, ki je bil 25. januarja 1953.

Kakor je razvidno iz zapisnika, je sestanek izpadel kot zbor volivcev in so na njem izdelani tudi nekaj predlog občinskemu ljudskemu odboru v Kočevju glede odpisa obdelovalnih površin, kar naj bi vplivalo na nižji davčni predpis za leto 1952. Soglasno so »odpisali« vsem kmetom 30 % obdelovalnih površin, razen kmetu Knavsu, ki so mu odpisali 25 %, in še enemu samo 15 %. S tem predlogom so se strinjali vsi navzoči, razen Mihe Ožboltu, ki je hotel poleg odpisa 40 % še 50 %, ker je pač najbolj prizadet od divjadi in ima najslabšo zemljo. Piscem članka tega Ožbolta ni smatral za špekulant, je pa v resnici prav tako kot navedeni Knavs. Zakaj na primer Jožeta Ožbolta, ki opravlja mizarsko obrt brez dovoljenja, ne steje za špekulant?

Kaj je torej na Smuki? Na to sta odgovorila zbor volivcev in sestanek OF, ki sta bila 15. februarja. Najprej so na zboru volivcev izvolili vaški odbor in se pogovorili o drugih gospodarskih vprašanjih, takoj na to pa je bil sestanek OF, ki je pokazal bistvo razmer na Smuki. Tako jo je začel govoriti predsednik vaškega odbora OF Mladen Koritnik in omenil navedbe v članku, je nastal vik in krik. Knavs je zahteval pojasnilo, zakaj je špekulant, odgovarjal pa mu je Miha Ožbolt, ki je trdil, da je res špekulant, ker je prijavil manj zemlje. Oglasil se je drugi, ki je navedel, da Miha Ožbolt ni nič manjši špekulant, ker je zahteval odpis 80 % obdelovalne površine in ker vedno razbija sestanke. V prepri-

so nato drug drugemu očitali razne grehe še iz časa NOB, nakar je Miha Ožbolt nastopil še s silo, ker drugač ni mogel uveljaviti svoje trditve. Seveda so mu to navzoči preprečili.

Take so torej v resnici razmere na Smuki, in take so ves čas po vojni. Namesto da bi se na sestankih politično dvigali in izobraževali, so obravnavali tako, kot je zgoraj navedeno, in se pri tem izgubljali v drobnih medsebojnih sporih. Temu podobno je tudi gospodarstvo v vasi. Obnova gre zelo počasi, uničenemu sadjarstvu, ki bi lahko donašalo lepo dohodke, ne povečajo nobene pažnje, na nizki stopnji je tudi poljedelstvo, posebno, ker divjad uničuje priedelki in je večkrat ves trud kmetovalcev zaston. Tovariš Kikelj je na tem sestanku pravilno nakazal, da bi namesto da se medsebojno prepirajo, raje skupno izdelali načrt z gospodarski razvoj kraja. Tre-

ba bi preusmeriti gospodarstvo na pridelovanje krme in pa sadjarstvo.

Pa prosveta? Kakšno je stanje v tem pogledu na Smuki? Sola je že brez table, ker so jo lani pokurile brigade koscev državnega posetiva, ki so v šoli domovale. Po celih vasih kroži samo en izvod Slovenskega poročevalca in dva izvoda Dolenjskega lista, kar je odločno premalo. Tu je bogato poprišče dela članov OF in komunistov. Je pa žalostno dejstvo, da prav tak, ki sedaj delajo na Smuki in Starem logu, nosijo velik del krvide za tako stanje na Smuki. Doba komandiranja je za nami, s tem se je treba sprijaznit in preiti na sistem vzgoje.

Brez dvoma bo morala Socialistična zveza delovnih ljudi na Smuki krepite začetki in rešiti mnogotra drobna vprašanja ter morda tu in tam koga izključiti iz svojih vrst, ker se bo s tem prav gotovo odnos do organizacij pri poštenih prebivalcih spremeni.

Franc Korelc,
občinski odbor OF Kočevje

ODGOVOR IZ RIBNICE

Uredništvu »Dolenjskega lista«!

Pred kratkim je objavil »Dolenjski lista« članek nekega dopisnika iz Ribnice, da je bil v začetku meseca januarja v Ribnici pogreb nekega starega borca in aktivista. Pisc je ugotovil, da je bil pogreb nadvise razkošen, ne ve se pa, da-l je imela pokojnikova žena sredstva, da si je za pogreb moža nabavila žalno obleko. Dalje ugotavlja pisc, da bi bilo bolje — najbrž denar —, ki je bil izdan za vence, pri tako »razkošnem« pogrebu, uporabiti v drugem, bolj koristne namene. Smisel vsega članka je bil tak in tako smo ga razumeli vsi, ki smo ga brali.

Pri vsem tem pa lahko ugotavljamo sledi: zakaj piscem članka ni omenil imena tega tako zaslужenega borca in aktivista? To bi bilo vsekakor potrebno, kajti ta borec in aktivist je za svoje nesrečno in požrtvovalno delo, tako med narodnoosvobodilno borbo, kakor kasneje v svobodni Jugoslaviji, ko se je vse do svoje smrti boril za čimprejšnjo izgradnjo socializma, vsekakor zaslubi, da se njegovo ime tudi napiše. Ker pa piscem tega ni napisal, čeprav naša javnost, vsaj lokalna, vč, kdo je bil ta zasluzen človek, naj zve še ostala javnost, da je bil to tovarš Matija-Mato.

Samo v kratkem bi se dotaknil nujnega dela. Tovariš Smuk Mato je vstopil v NOV leta 1942 in je bil v borbi vse do osvoboditve. Za svojo hrabrost in požrtvovalnost v NOV je bil odlikovan z Redom za hrabrost, Zasluge za narod II. reda in z Redom bratstva in edinstva II. stopnje. Za svoje velike zasluge pa je prejel tudi čin poročnika fregate. Po osvoboditvi in demobilizaciji je z vsemi silami začel delati na gospodarskem in političnem polju in sredi dela ga nam je smrt iztrgala iz naše sredine. Omagal je zaradi napora v svojem delu in na posledicah težke vojne. Med nami v Ribnici, kjer je živel, je bil zelo prijubljen. Ljudje so mu zaupali, kakor malokomu, saj je bil občinski odbornik občine Ribnica, predsednik KZ, član občinskega komitea ZKS Ribnica itd. Prerana smrt, ki nam ga je vzela iz naše sredine, nas je težko zadela. In prav zaradi tega je bil njegov pogreb tako veličasten, kot se ne pomni ribniška dolina. Nešteti venci raznih organizacij, društev, ZKS, ustanov itd., so pričali, kakšen ugled je užival med nimi tovarš Mato. Marsikomu se je utrnila solza, kajti Mato je bil prijatelj vsakomur. Rad je pomagal, kjer kolikor je pokazala potreba. Bil je človek,

ki je svoje življenje posvetil ljudstvu. Piscu, ki je napisal članek o razkošnem pogreb, pa je vsekakor treba postaviti vprašanje: ali je poznal vse vrline in delo pokojnega Mata? Ali mu ni pogreb pripravil ljudstvo samo in s tem dokazalo, kako visoko je cenilo dragtega pokojnika? Ali nista bili s takim poročilom močno prizadeti tudi njegova žena in hčerka, ki ju je tak članek brez dvoma zelo užalostil? Ali ni to poleno pod noge tistim, ki so pokojnika ljubili in ga spoštovali?

O teh vprašanjih naj članek razmišlja sam, do prave sodbe pa bo lahko prišel tudi tako, da bo vprašal poštene ljudi, ki bodo povedali, ali je pokojnik zasluzil tako spoštovanje ali pa ne.

Maks Nosan,
sekretar obč. kom. ZKS
Ribnica

Lesno bogastvo naj pomaga Dolenjski

(Nadaljevanje s 1. strani)

gradu kaže, da se lesna surovina v naši državi izkorišča v povprečju komaj 19-odstotno, medtem ko je ta odstotek izkoriščanja v državah srednje Evrope 30 do 40 odstotkov, a v Švedski, ki velja za državo z najbolj razvito predelovalno industrijo, doseže ta odstotek celo 50. Razumljivo je, da je v industrijsko naprednejših državah razmerje med kemično in mehanično lesno industrijo mnogo ugodnejše kot pri nas. Na Švedskem koristi na primer od celotne lesne mase v industriji predelavne lesa mehanična industrija le 43 odstotkov, kemična pa 57 odstotkov. Pris je prav obratno. Mehanična industrija, v glavnem žagarska, koristi 86,3

ZAPORA CESTE!

Splošno gradb. podjetje »ZIDAR«, Kočevje, obvešča, da bo cesta skozi mesto Kočevje zaradi pričetka del tlakovanja od 10. marca 1953 dalje za vsak prevoz začasno zaprta. Prevoz bo preusmerjen proti Reki mimo kolodvora po začasnem prečni cesti čez drugi most in mimo Dijaškega doma. Proti Ljubljani po isti smeri obratno.

Splošno gradbeno podjetje
»ZIDAR«, Kočevje

odstotka lesa, ostane 13,7 odstotka pa koristi kemična industrija (tovarne sulfite celuloze, taninskih ekstraktov in lesovinskih plošč).

Zmanjševanje poseka lesa, ki je nujna posledica prekomernega izkoriščanja gozdov v minulih letih, zahteva od lesne industrije preusmeritev na racionalnejše izkoriščanje lesne surovine. Ker krije normalen prirastek slovenskih gozdov le 25 odstotkov zmogljivosti žagarske industrije, se bo ta moralno zmanjšati z opustitvijo zastarelih in nedostopnih obratov. To lahko žagarski industriji samo koristi, če se bo usmerila iz raztresenih in nedostopnih obratov v večje, sodobno opremljene obrate. Notranja strojna oprema in organizacija dela na žagarskih obratih v Sloveniji je v glavnem ostala na predvojni stopnji, edinole zmožljivost osnovnih strojev (polnjarmenikov) v posameznih obratih je že zvila. Nujesar pa ni bilo napravljenega za reorganizacijo in razporeditev obratov z ozirom na obstoječe zaloge lesa. Prav tako je tudi notranja organizacija žagarskih obratov zastarela, razen nekaj primerov manjšega izboljšanja mehanskega izkoriščanja lesa. To stanje je bilo v sedanjih razmerah razumljivo v sedanjih razmerah z ozirom na razne težave. V sedanjih razmerah pa postaja reorganizacija žagarske industrije nujna, ker je treba stremeti za večjim izkoriščanjem osnovne surovine in za dvigom dohodka na račun hitrejše mehanizirane proizvodnje.

(Nadaljevanje prihodnjih)

Prebivalci Drganjih sel – presodite sami!

V Dolenjskem listu smo 30. januarja letos objavili pod naslovom »Frontovi so izvolili delegate za občinske in okrajne konferenco«, med drugim tudi tole:

»V Drganjih selih je prišel na frontni sestanek tudi nepovabljen Ovsenik Jože, ki ni hotel lani sprejeti legitimacije OF in zato ni član fronte. Na sestanku je vse navzoči križem ozmerjal in hotel razbiti sestanek, kar se mu je deloma tudi posrečilo.«

Jože Ovsenik je po svojem avdukatu zahteval, da priobčimo slediči

popravek:

»Ni res, da bi Ovsenik Jože na frontnem sestanku v Drganjih selih navzoči križem ozmerjal in hotel razbiti sestanek, res pa je, da se je sestanka udeležil, čeprav ni član in ni bil vablen zato, da bi kaj novega zvedel in čeprav ga je Saje Franc pozval, da lahko gre, ker ni član fronte, je ostal na sestanku. Ker Saje Franc na zahtevo navzočih ni hotel prečitati okrožnice in tudi ne Hrovat Franc, je odšel sestanka potem, ko jih je pred njim odšlo že kakšen deset. Zato o razbijanju sestanku ni govorila in tudi ni res, da bi se mu vsaj deloma posrečilo, da bi sestanek razbil. V podkrepitev tega poziva se sklicujem na vsebinino zapisnika o tem sestanku, ki je bil odšel na sestanko na okraj, kjer je glede mene zabeleženo, da sem dober gospodar in socialen človek in da rad pomagam drugim.«

K gornjemu popravku bi mi dodali samo še tole: Jože Ovsenik v popravku ni navedel, zakaj je odklonil legitimacijo OF, zakaj se na poziv akti-

vista ni odstranil s sestanka, ker ni nanj spadal? Dalje bi na pripombo, da je dober gospodar in socialen človek, da rad pomaga drugim, dodali še: Jože Ovsenik je dolgo časa prejel mal in bral Dolenjski list, plačal pa ga ni in še danes dolguje upravi Dolenjskega lista na neplačani naročini 291 din in na stroških terjatve pri drugem advokatu 115 din.

Vse ostalo, kar Jože Ovsenik navaja v svojem preklicu, pa naj presodijo frontovi Drganjih sel sami...

Uredništvo

Ali ima črnomaljska uprava za ceste drugačne predpise kot kočevska?

Zadnji zapadli sneg je na debelo zasul tudi cesto Črnomelj–Nemška Loka–Starš trg, tako da ga je bilo preko hriba Miklerje mestoma nad en meter. Cesto so sicer kmalu preorali s plugom, treba pa je bilo še razkolidati izgibališča. Medtem ko je Uprava za ceste iz Kočevja to takoj uredila do svoje meje, se v Črnomolju na to menda niti spomnili niso. Tako se je avtobus, ki je šel prvi po zadnjem snegu na vožnjo iz Starega trga v Črnomelj, s težavo prebil skozi. Se huje pa je bilo pri srečanjih z avtomobilimi in vozovi. Vsi potniki so morali izstopati iz avtobusa in pomagati razkolidati sneg, da so se vozila lahko umaknila drugo drugemu. Seveda je imel avtobus zaradi tega večjo zamudo. Kaj na Upravi za ceste v Črnomolju morda niso vedeli, kako debel je sneg na cesti Miklerji–Bukova gora in kaj je v tem primeru njihova dolžnost?

Tudi pošteni šoferji si že red na cestah

Pred kratkim je imelo redni letni občni zbor Združenje šoferjev in avtomehanikov za novomeški okraj. Po izvolitvi novega upravnega odbora so razpravljali tudi o raznih perečih vprašanjih svoje organizacije, ki po izjavni navzočih do sedaj ni pokazala pravega življenja. V razpravi so tudi ostri napotniki proti brezobzirnim šoferjem, zlasti pa proti pijačevanju, in predlagali kaznovanje vseh takih primerov. Predlagali so tudi, naj se uvede kaznovanje nediscipliniranih voznikov in pešev, ker prav ti velikokrat povzročajo neprilike na cestah. Sprejeli so tudi predlog, da bi podjetja in ustanove zaposljevale šoferje in avtomehanike samo po prehodnem sporazumu z njihovo organizacijo.

Čudni »sadjarji«

Telefonske žice in drevje ne spadajo skupaj, to je znano vsakomur. Ob telefonskih linijah telefonisti odstranjujejo drevje in sekajo veje, pri tem pa večkrat nestrokovo obsekajo tudi sadno drevje. Tako so oni dan na Smišlenski cesti v Novem mestu zelo grdo obklestili žahnto hruško, ki raste pod napeljavo in to veliko bolj, kot bi bilo potrebno. Ali ne bi bilo bolj pravilno, da bi telefonisti pred kleščenjem sadnega drevja o tem obvestili lastnika in ga pozvali, da sam poreže veje?

MLINARI – POZOR!

Mlinška sita, svilena in žimnata, mreže, mlinske kamne, naravne in umetne, kašarje, jermene, usnjene in gumijaste, šivalne jermenice, žoke za stopne in jeklene mreže, gurte, peharčke in vijke itd.

vam nudi po zmernih cenah

TRGOVSKO PODJETJE

»MLINAR«, Ljubljana

Cankarjevo nabrežje 5

Zakaj kajžarji in mladina ne bi imeli mesta v kmetijski zadrugi Videm-Dobrepolje?

Napredok kmetijske zadruge Videm-Dobrepolje je omogočil lani upravne občini, da je s ponosom kot še nikoli po osvoboditvi stopil pred zadržnike na občnem zboru. Iz poročila predsednika zadruge je bilo razvidno, da je v minulem poslovnem letu imela zadruga 190 milijonov dinarjev pravna. Od tega je bilo ustvarjenega 5.390.000 din dobika. Dobro so uredili zadržno posestvo, pospešili strojni park, ki danes zadržnikom ogromno koristi in jim dela po znižanih cenah. Velike uspehi je dosegel živinorejski odsek, ki je organiziral razstavo plemenke živine v podelil najboljšim živinorejem nagrade v znesku 500.000 dinarjev.

Vsi ti uspehi pa ne gredo v račun dobrepolskih reakcionarjem, kot sta Ivan Šteh iz Vidme in Alojz Jakopič iz Podpeči, ki sta se vse leto na moč trudila, da bi razbila enostnost zadržnikov in uničila domačo zadrugo, kar sta pokazala z izpadi na občnem zboru. Ze v pripravah na občni zbor sta bila Šteh in Jakopič zelo agilna in mrzljivem pridobivanju posameznih omahljivev, ki bi bili s svojim glasom pravljenci jima pomagati, da pridejo v zadržno vodstvo. Vse če, da tudi ljudje še danes ne morejo pozabiti »zlatih časov«, ko so živelji od žuljev izkoriscanju hlapcev in dekel, pri tem pa pozabljajo, da danes vlada delovno ljudstvo, ki se je v osvobodilnu vojno in ljudski revolucioni odreslo tujih spon in zavojevalcev ter pregnalo dom

„To ni bil boj, je b'lo mesarsko klanje...“ ali „podvig“ osilniških lovcev

Navsezgodaj so se ono nedeljo zbrali lovci in puškonosci lovskih družin Osilnice in Bosiljeve Luke in odšli na lov, kot so se domenili prejšnji dan. Njih cilj je bila Loška stena, oziroma skupina divjih svinj, ki je taborila nekje v tem predelu. Več glasov, več mnenj velja tudi za te lovce, zato so se komaj po daljšem razpravljanju zedinili za smer pogona in takoj nato zasedli položaje.

Pretresanje bojnega načrta je bilo veskar potrebno, kajti v pogonu je bilo 11 divjih svinj in zato vsa zadeva silno resna. Kaj lahko bi prišlo do neljubih srečanj, in taka srečanja so vedno tvegana za oba nasprotnika.. Spriči tega je bilo pričakovanje od sile napete, vendar se je zadeva po nastopu gonjačev začela naglo spremnijati v še hujšo napetost, ki se je skoraj tragično končala...

Radovedno in strastno so pričakovali lovci svoj plen, da so jim srca kar nervozno bila, pa tudi divji prasiči, kot je kazalo, so pravilno ocenjevali svoj položaj, ki je bil podoben zelo nevarnim kleščam. Pa so uganiли nekaj pametnega. Razdelili so se v skupine in večina jih je udarila v smeri gonjačev ter se srečno prebila iz nevarnosti. Le največji in v neštetih ognjih različnih šiber preizkušeni starji merjasec Rilčnik se ni ustrasil in se je v spremstvu še enega zvestega oprode junaško podal proti položaju osilniških lovcev. Tuk pred srečanjem z njimi pa je oproda nekje ostal in junaški Rilčnik se je sam z odločnimi koraki podal na »obisk«. Najprej je stopil k predsedniku osilniške kmetijske zadruge Antonu Štimcu, ki ga je s svojo igrački podobno puško že zdaleč postrani gledal in se škilaval pripravil na morebitno srečanje.

»Glej ga no, kar naravnost k meni jo maha, kakor da bi mu kdo povedal, da sem tu,« je prepadelo vzdihnil, ko je velikan prihajal vedno bliže. In kar naravnost. Ni bilo drugega izhoda, kakor da se je moral Štimac za pol metra umakniti, da ga zver ni pohodila. Nič ti nočem, samo pusti me, si je mislil, in iz solidarnosti se je tudi merjasec s tem premirjem strinjal in odhodil dalje.

Štimac se je olajšano oddahnil, pogledal svojo, za strešjanje vrabcev primerno puško, jo pobogačil, dvignil in od veselja ustrelil v zrak, da bi Rilčnik, ki je bil že dovolj daleč od njega, hitreje nadaljeval svojo pot. To je gost tudi upošteval: dostojanstveno se je ozrl nazaj, obilzil svoj dolgi riles in velike zakriviljene čekane ter jo mahnil k drugemu lovcu, tajniku družine Copu Antonu. Ta je posnel malo svojega predsednika Štimca; ko se je orjak Rilčnik poslovil od njega, ga je počastil s strehom v zrak, pri tem pa skrbno pazil, da mu ne poškoduje kakšne ščetine, kajti mrcina bi se lahko vrnili in kdo kdo, kaj bi bilo potem...

Le nekaj minut je minilo in že je bil merjasec pri tretjem lovcu Antonu Štimcu iz Srbotnika. Oba sta bila že malo nervozna in sta začela resnejše. Merjasec proti Štimcu, ta pa ves razjarjen s puško proti merjascu. Kar na hitro mu je poslal tri strele, da se je pokadilo, toda spopada še ni bilo. Merjasec je otrezel svojo kožo, kot da so ga napadele ose, se nerodno zasukal in nadaljeval pot, a sedaj izven sporeda pogona.

S tem se začenja drugo dejanje, katerega začetek in potek je ves drugačen, kot v prvem. Prej ropot in veselo vpitje, sedaj strašni in grozni človeški glasovi. Vpitje in zaskrbljenost pri vseh lovcih se stopnjuje, kaj neki se je zgodilo? Klic »na pomoč!«

jih zvabi bliže. Prvi jo primaha najkrepkejši rdečelični Zvonko Lenac. Nudil se mu je čudovit in grozen priorzor! Nasprotnika sta se obdelovala, da so letele cunje, toda samo od enega nasprotnika, in nič ni kazalo, da bo kmalu konec. Zdaj je lopnil Štimec merjasca, zdaj je merjasec sunil Štimca, pa ju spet Štimec teptal po merjascu. Odnehati pa tudi ni hotel nobeden. Ubogi Štimc je zbiral moč, in čeprav je bila obleka na njem vsa razcufana in je bil podoben strašilu, ni odnehal. Ustrelli bi, si je mislil Lenac,

samo z nazaj obrnjeno glavo, verjetno zaradi grmovja. Še za rep bi se prijel, da bi se laže obdržal, če ne bi v rokah čvrsto stiskal puške, da je ne izgubi. Ker ščetinar Rilčnik ni bil vajen sedla, a Cop je slab jezdec, sta bila kmalu na tleh.

Kaj takega se še ni zgodilo, zdaj je šlo za neodločeno bitko, in na koncu konca je zmagal tajnik lovskih družin. Z veliko težavo se je izvlekel izpod malo živega nasprotnika, ki mu je ležal na nogah. Dasi ves raztrgan in razcapan, je bil Cop še toliko pri moči, da je znova napolnil puško, pomeril tek-

pa bi verjetno oba ubil, tako tesno sta se mikastila. Anton Štimc, blvši upravitelj gospodinje, pa ni zgubil prisotnosti duha. S sekiro je krepko mahal sedaj po merjascu, sedaj mimo njega, dokler mu v glavo ne šine odrešilna misel. Zgrabi lastno kapo na dvignjenih laseh in jo zabriše merjascu v gobec. Medtem ko je merjasec trgal kapo na drobne koščke, je nasprotnik izkoristil prilikom v planil na bližnje drevo, kjer je izmučen in preplašen trepetal.

Zakaj ni streljal Lenac, je povsem razumljivo. Lahko bi se hudi nasprotnik obrnil in bi prišel on na vrsto. Tako pa se je samo nekajkrat nerodno zasukal, se ozrl na okoli, ostro pogledal Lenaca, a ker mu ta ni storil nič zlega, se je odpravil dalje, spet izven pogona.

Sedaj se prične tretje dejanje, tretji pogon. V začetku Lenac je predsednik lovskih družin Jože Kovač napravil strateški premisl in jo mahneta vsak na svoj »štanc. Komaj se Kovač umiri na novem stojisku, že ima strašnega merjasca tri metre za svojim hrbtom. Nerodno se Kovač obrne in iz daljave dveh metrov spusti dva strela proti merjascu. Zdaj se ščetinar od hvaležnosti uleže, poškili in že skoči na Kovača, da se mu primereno oddolži. Pa ni bilo nič hudega, samo Kovačeva hlačnica je šla rakom žvižgat in pa Kovač se je malo po tleh povajjal v merjačevem objemu. Takoj nato jo je pobrival, namreč Kovač, merjasec pa je pokimal za njim, češ le pojdi, saj ima dovolj, sam pa je mahnil naprej.

Ze po nekaj korakih je spet pri tajniku lovskih družin Antonu Štimcu. »Samo po funkcijarjih je mama, ti mrhla grda,« je menil Cop, »zato ti sedaj ne prizanesem; tega cirkusa pa je tudi že dovolj za danes.« Hladnokrveno dvigne puško, sproži in že je ščetinar na tleh. Ne, ni na tleh, dvigne se in skoči, Cop mu poslje še en streh, kar pa velikano še vedno ni dovolj. Zdaj jo ubere na Štimca, ne — med noge Štimca, in ta ga pošteno zajaše.

Ko odhajajo Vaši fantje in može na odsluženje vojaškega roka v JLA ali na orožne vaje, jim nikar ne pozabite naročiti tudi "Dolenjskega lista"! Vsak tenedan jim bo prinašal vse dolenjske novice in zanimivosti - zato jim takoj pripravite to veselje!

Od takega delavskega ,samoupravljanja' n mamo n česar

gočih vrst, je pritožba gornje vrste žalosten primer neurejenih razmer v podjetju, ki se v upravljanju svojega obračna in v poglabljaju socialističnih družbenih odnosov še ni znašlo.

Upravni odbor novomeške klavnic in mesarije je našel pot do oblastnega organa precej pozno — točneje šele sedaj, ko so postale razmere v podjetju »nevzdržne«, kakor navaja pritožba. Ni pa našel poti do svoje ljudske oblasti n. pr. lani, ko je prav to oblast — milo povedano — obšel in samovoljno prekoračil tarifni pravilnik. Delovni kolektiv klavnic in mesarije še ni našel v sebi moči, da bi sam ureidel notranje razmere v podjetju. Mimo Ljudskega odbora mestne občine je prosil za pomoci okrajni ljudski odbor. Revizija v podjetju je odkrila, da so pravice delovnega kolektiva v resnicu hudo kršene. Odkrila pa je tudi, da pozna kolektiv v gornjem primeru samo svoje pravice, veliko premašo pa se zaveda dolnosti, ki so mu naložene z upravljanjem ljudskega premoženja. Najbolj začnalo sliko šibke hrbitence samoupravljanja v podjetju je odkrila revizija v boju za visoke plače, ki je potekel lani ob sprejemovanju tarifnega pravilnika.

Ze 27. junija 1952 je članek v našem tedeniku opozoril na nekatere nepravilnosti ob sprejemovanju tarifnih pravilnikov in posebej pokazal nezdrave razmere v Mestni klavnicni in mesariji. Odgovora na naš članek ni bilo; dobroznamerna kritika je bila, kakor smo domnevali, uspešna. Sele letos v februarju pa je revizija razgalila zakulisno spletjanje v bitki za kar najvišjimi pla-

čami v podjetju, ki je imelo lani nad 50 milijonov din prometa. Podjetje je tarifni pravilnik sestavljalo trikrat. Prvi pravilnik je zavrnil OLO Novo mesto, ker je podjetje predlagalo upravniku plačo 14.560 din in 3 promile provizije od bruto prometa. Postavke za ostale nameščence so bile prav tako previsoke in nesorazmernne s plačami v drugih podjetjih.

V drugem osnutku je podjetje predvidelo svojemu upravniku kot »visoko kvalificirani moči« mesečno plačo 14 tisoč 500 din in 3 promile provizije. Delavski svet podjetja (I) je vztrajal pri tako visoki plači in zahteval, da je bil pravilnik predložen Republiškemu odboru sindikatov v Ljubljano. Le-ta je tarifni pravilnik potrdil s pripombo, da bo veljavlen še tedaj, ko bo postavka za upravnika znižana na 12.000 din, v kar naj bo všteta tudi morebitna funkcionska doklada, v celoti pa je treba črtati provizijo od prometa.

24. sept. 1952 se je delavski svet klavnic in mesarije tretjič sestal zarači tarifnega pravilnika in isti dan sporočil na Okrajni ljudski odbor tole:

»V zvezi vašega dopisa vam sporočamo, da smo na seji DS znižali tarifno postavko za upravnika od 14.560 din na 12.480 din, obenem pa črtali iz končnih dolobč naslednji odstavek: »Provizija pravilnika znaša 3 promile od bruto prometa...«

Ker smo ugodili zahtevo Republiškega odbora sindikatov, smatramo, da je tarifni pravilnik z današnjim dnem stopil v veljavo.

Predsednik DS:
Končilja Jaka, 1. r.«

POPIS PREBIVALSTVA

Kot so že poročali časopisi, bo v naši državi od 1. do 3. aprila letos popis vsega prebivalstva, podobno kot je bilo leta 1948, le da bo popis še bolj natančen in vsestranski. Zajel bo številno prebivalstvo in druge podatke po stanju 31. marca o polnoči.

Odvč bi bilo poudarjati, kolike važnosti je res točen popis prebivalstva za vsako državo in prav tako tudi za našo. Ker bo pri tem popisu zajet vsak prebivalstvo in vsako gospodinjstvo, je potrebno, da je vsak tudi seznanjen z načinom popisa.

Popis bodo opravili posebni poplaščeni popisovalci po navodilih Zvezne, okrajne in občinske komisije za popis, na vsakih 200 prebivalcev je določen en popisovalec. Tako je naprimero samo za novomeški okraj določenih 500 popisovalcev. Organizacijo popisa so opravili Uradi za statistiko in evidenco sodelovanjem občinskih ljudskih odborov. Področje vsake občine in države je razdeljeno na popisne okoliše, ki se ujemajo z mejami katastralne občine. Na podeželju bodo popisovalci v svojem popisnem okolišu hodili od hiše do hiše in popisali vse, kar se zahteva, vsak hišni gospo-

dar pa je dolžan dati popisovalcu vse dodatke, ki jih ta potrebuje za vsakega stanovalca v hiši, družinski poglavariji pa morajo poleg tega dati podatke o gospodinjstvu. V mestu bodo popisovalci razdelili popisne pole po hišah in stanovanjih, podatke v popisne pole pa bo moral vpisati vsak družinski poglavnik, ali njegov namestnik. Točnost vpisa bo kontroliral popisovalec, ko bo pobiral izpolnjenne pole. V popisu bo začasno prisotne: stalno prisotne, začasno prisotne in odsotne. To pomeni, da bo tisti, ki bo v času popisa odsoten od svojega stalnega bivališča, popisan dvakrat. Enkrat v mestu stalnega bivališča in drugič na mestu, kjer ga bo zajel popis. Za vsakega prebivalca je treba izpolniti poseben list. Obenem bo treba izpolniti posebno pole za vsako gospodinjstvo. Za samostojno gospodinjstvo se smatra tudi samski prebivalec, ki ima lastno stanovanje.

Dolžnost slehernega državljanja je, da omogoči točen popis in določi popisovalca res vse podatke, ki jih bo zahteval. Popis prebivalstva mora biti zaključen v določenem roku, to je do 3. aprila zvečer ob 19. uri.

Občinski praznik Adlešičev bo 22. marec

Dne 22. marca 1945, tik ob koncu vojne, je iz Karlovca prišla nenadoma Pavelčeva ustaša kolona čez Kolpo v Slovenijo. Prekoračila je reko na dveh mestih ter obkolila Adlešiče in sosednje vasi. V vasi je bil vod komande mesta Črnatelj, ki je štel 26 borcev. Ob napadu ustašev so se partizani hrabro branili in srdito odbrali ustaške jurišne. Toda zaradi velike sovražnikov premoči, jih je 20 herojsko padlo v obrambi svoje domovine. Trem partizanom se je posrečilo prebiti obroč, tri pa so ustaši ujeti. Krvolčni ustaši so se spravili na mirno prebivalstvo, ga oropali živine in perutnine ter pokradsli vse vrednosti, nazadnje pa še do ta požgali in porušili sedem vasi; tudi šoli niso prizanesli. Oropano blago so odpeljali čez Kolpo na Hrvatsko. Ujetje partizane so po umiku na zverinski način mučili in ubili v bližini Kolpe na hrvatski strani. Po nekaj dneh jih je domače prebivalstvo našlo vse razmesjanje v gozdu.

Prebivalstvo, ki se je pred krvolčnimi ustaši skrilo v gozdove, je ob vrnitvi našlo v vasi le kupognjišča. Starši so morali s svojimi otroci prenočevati pod milim nebom. Po končani

vojni, ko so se borci vrnili domov, so s pomočjo ljudske oblasti zgradili sebi in svojim družinam nove domove.

Teh grozodejstv Adlešičen ne bodo nikoli pozabili. Na seji občinskega LO so 22. marec proglašili za občinski praznik, ki ga bo prebivalstvo Adlešičev vsako leto praznuje.

Enkrat je treba izpolniti posebno pole za vsako občino.

P. M.

Kaj je z gasilsko loterijo?

Za prvi gasilski festival slovenskega gasilskega v Ljubljani, 17. avgusta 1952, je bila predvidena velika lotterija. Razprodaja sreček pa se ni mogla izvršiti že pred festivalom, kakor je bilo namenjeno, ker Državna lotterija sreček ni pravočasno dostavila in se je celotno žrebanje s tem zavleklo. Nekoliko so kriva tudi gasilska društva sama, ker niso razprodala sreček dovolj energično.

Sedaj so vsa gasilska društva organizirano pričela razpečevati sreček, da pospešijo zaključek in lahko razpišejo žrebanje. Nikogar naj ne moti datum na srečkah, ker je bila lotterija prestavljena zaradi tehničnih ovir in bodo izzrebane številke takoj po žrebanju objavljene v časopisu in po radiu. — Cena srečki je 30 dinarjev. — Segajte pridno po srečkah in podprtite naše gasilstvo!

V dolini je že skoraj pomladansko razpoloženje, bratec in sestrica v Gabru na Gorjancih pa se lahko kepatata...

je krepko delilo tudi nagrade in presežke fonda plač: enkrat 126.113 din, drugič 72.316 din, Končni obračun plač v podjetju izkazuje n. pr. 9000 din nadpopvrede plače zaposlenih ljudi! Stavbo začasne nove klavnice je podjetju gradil MLO iz svojih investicij s težkimi stotisočaki, klavnica sama pa je prispevala za svoj objekt le 24.360 dinarjev... Med obratnimi sredstvi drži podjetje tudi 276.000 dinarjev neoddanne najemnine, čeprav smatramo, da je do tega denarja upravljena edinole mestna uprava nepremičnin. Poleg manjših finančnih prekrškov je revizija ugotovila tudi neskladnost v letni inventuri (tako izkazuje n. pr. upravnik v inventurni poli 164 kg govejega mesa, ob popisu pa je bilo le 131 kg, itd.). Revizija je poleg tega ugotovila, da je podjetje n. pr. v decembri plačalo privatno za upravnika z virmanom 22.000 din za IV. akontacijo in trošarino, konec meseca pa je upravnik to vsoto podjetju vrnil pri obračunu provizije.

Upravičeno lahko smatramo, da pritožba Upravnega odbora zaradi razmer v podjetju ne more biti

Za boljšo povezavo splošnih kmetijskih zadrug v temeniški dolini

Izkupščini pričajo, da med našimi kmetijskimi zadrugami ni prave povezave in skupnega dela. To je zlasti potrdilo zadnje skupno posvetovanje predsednikov, tajnikov in upravnikov kmetijskih zadrug v Novem mestu. Posebno odkupi na terenu so to najbolj očitno pokazali. Namesto sodelovanja in medsebojne pomoči je čestokrat prišlo do trenj med zadrugami in celo do neujalne konkurenčnosti.

Spološna zadržna pravila, ki jih bodo letos za vsako zadrugo posebej prejeli občni zbori, bodo lahko odpravila tudi te nedostatke, če se bomo pri njih sestavljanju dovolj poglobili in poslovovanje zadruge in če bo pri sestavljanju in sprejemaju pravil sodelovalo čim več zadržnikov. Zato je prav, da komisije pri kmetijskih zadrugah pravljajo osnutke pravil in pohite z delom, da ti osnutki pridejo na razpravo vsem zadržnikom še pred občnim zborom in sicer najboljše na vaških zadržnih sestankih. Le če bodo pri sestavi in sprejemaju zadržnih pravil sodelovali prav vsi člani kmetijske zadruge, lahko upamo, da bodo pri bočnem poslovanju odpadle vse dosedanje pomenljivosti in bo kmetijska zadruga res postala gospodarsko in kulturno središče v svojem kraju.

Temeniška dolina, v kateri raste pretežno sladka krma, ima vse pogoje, da postane močan živinorejski sektor. Vzreja plemenske živine lahko postane glavni in močan vir dohodka vsakega kmeta v tej dolini. Z ustanavljanjem živinorejskih odsekov bo močna boljša medsebojna povezava, za izmenjavo izkušenj za preprečevanje izkorisčanja posameznikov po prekupčevalcih z ž-

Vesti iz zaaružnega življenga

Zimski kmetijski tečaji

V letošnjih zimskih mesecih so bili prijeni tečaji v Otočcu, Sentjerneju, Dol. Toplicah, Mirni peči, v Trebnjem in Velikem Gabru. V tem mesecu bodo tečaji zaključeni. Iz rednih obiskov vseh predavanj na tečajih je razvidno, da so tečaji potrebni in pahvaliti moramo vse tečajnike, ki so se zelo redno udeleževali predavanj. Za zaključek bodo tečajniki obiskali nekatere kmetijske obrate v Sloveniji. Udeleženci tečaja v Trebnjem so že napravili izlet v Ljubljano in Maribor, iz Dol. Toplic obiščejo Ljubljano, kmetijsko šolo Šentjurij in Medlog pri Celju. Kmetijski tečaji so si s tem utri pot do naših kmetovalcev in v bodoče bo tečajev še več. Posebno potrebni so v Suhu krajini, kjer bo udeležba dobra. Kmetijske zadruge naj bi najboljšim tečajnikom ob zaključku dale manjša darila, kot n. pr. drevesne žagice, cepilne nože ali kakšno knjigo iz kmetijstva.

*

KZ Podgrad: Tedenska večerna predavanja so najbolje obiskovana v Podgradu. Imeli so redna predavanja in sicer iz poljedelstva, živinoreje, sadjarstva, živinozdravstva. Najlepši obisk je bil na predavanju 6. marca, ki se ga je udeležilo nad 120 oseb. Imeli so hkrati dve predavanji in sicer za gospodarje predavanje o živinozdravstvu, za žene in mladino na predavanje iz zdravstva. V Podgradu so dani vsi pogoji, da se v bodoči zimski dobi pripravi zimski kmetijski tečaj.

vino, za medsebojno zamenjavo dobre plemenske živine itd. Medzadržni živinorejski odbori pa bi opravljali iste naloge za širši okoliš. Prav to velja tudi za medzadržne odbore za ostale panoge, ki bi s svojim pravilnim delovanjem pritegnili v zadržne vrste gočitno pokazali. Namesto sodelovanja in medsebojne pomoči je čestokrat prišlo do trenj med zadrugami in celo do neujalne konkurenčnosti.

Spološna zadržna pravila, ki jih bodo letos za vsako zadrugo posebej prejeli občni zbori, bodo lahko odpravila tudi te nedostatke, če se bomo pri njih sestavljanju dovolj poglobili in poslovovanje zadruge in če bo pri sestavljanju in sprejemaju pravil sodelovalo čim več zadržnikov. Zato je prav, da komisije pri kmetijskih zadrugah pravljajo osnutke pravil in pohite z delom, da ti osnutki pridejo na razpravo vsem zadržnikom še pred občnim zborom in sicer najboljše na vaških zadržnih sestankih. Le če bodo pri sestavi in sprejemaju zadržnih pravil sodelovali prav vsi člani kmetijske zadruge, lahko upamo, da bodo pri bočnem poslovanju odpadle vse dosedanje pomenljivosti in bo kmetijska zadruga res postala gospodarsko in kulturno središče v svojem kraju.

Ce kritično presodimo dosedanje medsebojne odnose med zadrugami, moramo ugotoviti, da so večje odvezale zaslužek manjšim. Tako KZ Trebnje, Velika Loka, Šentlovrenc in Veliki Gaber na račun KZ Dol. Nemška vas, Čatež, Primskovo in Sela-Sumberk; na brale so si milijonske dobičke in še precejšnje vsočte deviz, dočim se manjše bore z velikimi finančnimi težavami. Bodoča pravila in poslovovanje naj odpravijo tako stanje, medsebojno konkurenco in izkorisčanje naj pa nadomesti tesno sodelovanje in pravi zadržni odnos.

Na Veliki Lobi se je na nedavnem sestanku živinorejcev razvila živa debata o poslovovanju raznih odsekov v zvezi z novimi pravili. Kmetje zadržnik so se zanimali za živinorejski, strojni in gozdni odsek, mnenja pa so bili, da bi ustavnili tudi poljedelski odsek. Ta bi se bavil predvsem s predelovanjem dobrega semenskega krompirja, ki ima na tem področju izredno ugodne pogoje. Načrtna pridelava se-

O branjanju travnikov

Naši kmetje štejejo med običajna spomladanska dela tudi branjanje travnikov. Večina njih še ne ve, da je branjanje zastrel način nege travnikov in prav nič koristen. Ko so začeli pripotročati branjanje travnikov, so mislili, da z brano travniško površino prezračimo, uničimo mahove in pospešimo rast trav, kar pa ne velja.

Na mahovitih travnikih brana malo pomaga. Čeprav sicer razredči mah, tam pa uniči ga ne more. Travniški mah je posledica kislosti travnika, v tem primeru si pomagamo z apnenjem, ali pa zamočvirjenost in ga iztrebimo samo z izsuševanjem. Mah se krepko pojavlja tudi na izčrpanih travnikih, tam pa odpravimo samo z gnojenjem.

Res je, da z branjanjem travnik nekoliko prezračimo, vendar pa pri tem uničimo rušo; brana razreže predvsem koreninje nizkih trav in detelj, ki prepletajo travno rušo. Nizke trave in detelje pa so na vsakem travniku prepotrebne, ker zgoščujejo rušo ter povečujejo in izboljšujejo pridelek. Po rednem branjanju pa nizke trave in de-

menskega krompirja bi donašala članom velike koristi. Toda tudi za poljedelske odseke bi bil potreben medzadržni odbor, ki bi skrbel za pravilno razmnoževanje in nakup semenskega krompirja ter tudi prodajo. Seveda bi se lahko poljedelski odsek pečal s prividelavo tudi drugih semen.

Vsi navedeni predlogi in pametne pobude so za okrepitev zadržnega delovanja naj bodo obseženi v zadržnih pravilih, ki naj postanejo zakon za vsako kmetijsko zadrugo, njene pospeševalne odseke in za vsakega zadržnika. Vso pozornost je treba posvetiti tudi bodčiničnemu upravnemu odboru. Zadržniki naj se že na vaških zadržnih sestankih pogovore, koga bodo predlagi in volili v upravnem odboru. Da je treba v vodstvo zadruge izvoliti najbolj napredne in požrtvovalne člane, ni potrebno še posebej poučarjati.

Gornje predloge v zvezi s pripravami zadržnih pravil, dajem ne kot strokovnjak, pač pa na osnovi lastnih doživetij in izkušenj. Prosim vse, ki imajo kakršenkoli pametne predloge, da jih pošljemo v objavo »Dolenjskemu listu«, naj se z njimi seznanijo tudi ostali zadržniki.

Anton Lavrih,
predsednik KZ Velika Loka

Na VI. kongresu ZKJ je tov. Vukmanovič Svetozar povedal, da je pri nas uporaba umetnih gnojil zelo nizka in da bo treba v naši državi v bodočem delovanju 500 do 600 tisoč ton umetnih dušiščnih in 600 tisoč ton fosforinov gnojil, dočim bomo kalijeva gnojila moralne uvažati. V naših krajih se je precej razširila uporaba umetnih gnojil, vendar se pri uporabi delajo velike napake (zlasti pri medsebojnem mešanju in pa s tem, da se za določene rastline ne uporabljajo prava umetna gnojila).

Vsi prodajalcii umetnih gnojil bi morali vedeti, kako se to ali drugo gnojilo uporablja in bi morali vsakemu nepoučenemu kupcu dati jasna navodila. Na predavanjih se to le bežno tolmači in tudi poslušači hitro pozabijo.

Nujno je, da pridelamo dovolj hrane in krme ter da se v tem pogledu osa-

telje izginevajo s travnikov.

Z močnejšim branjanjem na travnikih pravzaprav opakovamo plevle in pospešujemo njih rast. Na takih travnikih se močno bohotijo pirnica, regrat, marjetica, tropotec in drugi pleveli.

Kritne poravnamo na travniku z vlačenjem; če nimamo vlači, si pomagamo tako, da brano obrnemu in obtežimo.

Kadar travnik gnojimo s kompostom ali umetnimi gnojili, je dobro, če ga prevlečemo z njivsko ali travniško krtico. Če krtace nimamo, potem brano ali vlačo prepletemo s trnjem in vježjem ter travnik prevlečemo.

Da je branjanje travnikov škodljivo, potrjujejo številni poizkus, zato ga moramo opustiti. Brano uporabimo na travnik edinole takrat, kadar travnik dosejemo.

Naše travnike moramo izboljševati predvsem z gnojenjem (kompost, apno, umetna gnojila), s pravilno košnjo, ki se menjuje s pašo, in z namakanjem, kjer je mogoče. O vsem tem bomo še pisali.

Ing. Rado Lizner

večji in najbolj zanesljiv dohodek prav živinoreja, pri poljedelstvu pa krompir. Sedanje stanje sadovnjakov in vinogradov nam kaže, da bo preteklo še več let, da bomo imeli od teh panog kaj prida dobička. Možnosti dohodkov iz gozdarstva so zelo omejene, ker so gozdarovi izčrpani in jih je površinsko premalo.

Ukrepi, ki jih bo treba v prihodnjih letih izvršiti, so v grobem naslednji:

1. Organiziranje vseh živinorejcev v živinorejskih odsekih splošnih kmetijskih zadrug ter prodaja živine in proizvodov preko zadrug.

2. Preskrba z dobrimi plemenjaki,

3. Odbira živine in molzna kontrola.

4. Ureditve hlevov po higieniskih predpisih.

5. Ureditve gnojišč, gnojničnih jam in pravilno ravnanje z gnojem.

6. Preusmeritev njivskega kolobarja v cilju povečanja deteljšč in opustitev poedinčnih manj donosnih rastlin.

7. Povečanje seteve ozimnih, jarih in strniščnih krmnih rastlin, ureditve si-losov.

8. Oskrba travnikov in pašnikov — gnojenje in čiščenje.

9. Izvedba večjih in manjših regulacij in melioracij — odvod odvisne vode in ev. namakanje.

10. Izobrazba kmetovalcev v kmetijskih šolah, zimskih tečajih in predavanjih.

11. Zadostna prehrana živine, zdravstvena zaščita, preskrba z rudninskimi snovmi (kostna moka, sol itd.).

Kmetijski svetovalec

Bodočnost mlekarne v Semiču je odvisna od selekcije živine

V preteklih tednih so se razgibale vrste živinorejcev v tudi semiškem okolišu, ki je na splošno poznani daleč naokoli le po svoji žlahtni kapljici. Niso pa redni tudi tisti, ki poznajo elementalski sir — proizvod mlekarne v Semiču. Izdelki tov. Pustavrh prav nič ne zaostajajo za bohinjskim sirom, mnogi so pa mnenja, da polnomastni sir, ki ga prodaja Semiška zadruga, celo prekaže druge vrste. Boditi temu tako ali drugače, dejstvo je, da mlekarne ni polno izkorisčena in da bi dnevno lahko predelala še skoraj dvakrat toliko mleka. Zato ni čudno, da si je semiška zadruga postavila v svoj program tudi selekcijo goveje živine, dvig molznosti krav, vzrejo tečilk in bikcev od najboljših odbranil plemenic.

Rodovnik živinorejsko-selekcionskega odseka pri KZ Semič tov. Kočevar Julij, ki je istočasno tudi njen podpredsednik, je pregled in sprejemanje živine po vseh dobro pripravljal. Za tega ali onega Semičana je bilo morda novo, da se je začelo posvečati tudi goveji živini toliko pažnje. Agronom Okrajne zadržne zveze iz Črnomlja je zdaj na ta zdaj na oni način razložil potrebo v koristnost tega dela. V mnogih vaseh, zlasti na Vrtači in Podbrdu, Lipovcu in Nestopljiju vasi, so se sprejemajo vodnikov vse potrebitne ukrepe, ki omogočajo čimprej odstranili pasensko mesešo, bušam podobne in drugače nedogovarjajoče živali. Prav tako pa je že sedaj treba vse najboljše moške živali rediti in jih zlasti prvo leto kar najboljše krmiti, da v Beli krajini ne bodo plemenili le iz drugih okrajev uvoženi plemenjaki.

Vse kaže, da bo pravilno začeto delo selekcionsko živinorejskih odsekov pri nekaterih zadrugah v Beli krajini jamstvo za splošno zboljšanje živinoreje.

R. J.

Kako bomo povečali naš pridelke

FR. MALASEK

mosvojimo in povečamo pridelke toliko, da bo dovolj kruha za vse in da bo ostal še velik presežek za izvoz. To bo mogoče doseči, če bomo izvajali v kmelijtu vse potrebitne ukrepe, ki omogočajo povečanje pridelkov.

Rastline so, kakor ostala živa bitja, navezane na hrano. Nekatera živila prejema rastline iz zraka, druge iz zemlje. Iz zraka sprejema rastline ogljikovo kislino (tisti plin, ki ga občutimo pri kipenju vina). Metuljnice sprejema z delovanjem posebnih glijic v koreninah iz zraka dušik. Vso ostalo hrano morajo rastline dobiti v zemlji.

Znanstveni poskusi so dognali, da vsaka rastlina potrebuje za svoj razvoj določene snovi, t. j. hrano. Ako le ena teh snovi manjka, rastlina shira. K sreči je večina osnovnih snovi v zemlji dovolj. Štirih prvin, ki so glavne za prehrano rastlin, in sicer dušika, fosforja, kalija in apna, pa je v naših delih premalo. Vsako leto odvzamemo s pridelki iz zemlje veliko redilnih snovi in če jih ne bi stalno nadomeščali, bi se zemlja izčrpal.

Samo z nadomeščanjem odvzeti redilnih snovi moremo preprečiti izčrpanost in zmanjšati nihanje rastlin. S tem se zmanjša rastlina, s katerim se to nadomeščanje vrši, imenujemo gnojenje, in sredstva, s katerimi gnojimo, gnojila. Vsaka redilna snov opravlja v življenu rastline svojo nalogu ter je ne moremo nadomestiti z drugo redilno snovjo. Zato je za vsakega poljedelca zelo važno, da pozna nalogu in pomen glavnih redilnih snovi.

Dušik si metuljnike priskrbijo iz zraka. Ostale rastline sprejemajo dušik iz zemelje, kamor ga dojavamo kot sesalni del gnoja, gnojnice ali dušičnih gnojil. Razkrojtem teh organskih snovi se sprošča dušik, katerega potem rastline s koreninami sprejemajo. Dušik povzroča bujno rašč, kar lahko vidimo na mestih, kjer smo močno gnojili z gnojnico. Če ga je dovolj, podaljšuje rast, rastline dobijo bujno listje, mnogo

slame in cime in manj zrnja. Z dušikom pregnjeno žito zelo poleže, napada ga rada rja. Iz tega je razvidno, da samo z dušikom ne moremo doseči najboljši rezultat.

Fosforna kislina je ravno tako v zemlji kakor dušik, vendar še v manjših količinah. In ravno fosforne kislino največ primanjkuje pri nas, zlasti na travnikih. Fosfor je bitna sestavina kosti, zrna itd. Vpliva zlasti na razvoj stebel in zrnja. Vpliva zlasti na razvoj rastlin v zemlji in na vse rastline, zato je vpliv

Kočevje

Turistično oleševalno društvo je izposlovalo propagandne filme ter nudilo s tem šolski mladini kakor tudi odraslim lepo in koristno razvedrilo. Popoldan je bila nabito polna kino dvorana in bo treba drugič misliti na ločeno izvajanje programa za osnovno šolo in gimnazijo. V filmu se bili mladini prikazane lepote krajev ob Soči, Postojnske jame, razni narodni običaji in gospodarstvo ter smučarske prireditve v Planici. Otroci so se tako uživali v izvajanjem, da jim je pri smučkih skokih zastajal dih.

Zvezcer je bila predstava za odrasle. Obisk je bil še kar zadovoljiv, bil je pa gotovo večji, ako bi predvajali kako tujo filmsko plažo, ker je bil pa domać film, je ostalo pa veliko filmskih »izvedencev« doma. Za uvod je tov. Jože Zagari, predsednik društva, pozval vse prisotne, da vstopijo v turistično društvo, katerega namen je odkrivati prirodne lepote domaćih krajev, kazati pa svojemu članstvu tudi lepote vse domovine, kar priča ravno ta propagandna predstava. Vsi prisotni so bili s programom zadovoljni. Društvo bo prirejalo stalno take propagandne predstave.

Ker sem še mlad, sem hotel videti svet, je rekel pred okrožnim sodiščem v Mariboru Jeglič Adolf, znani kočevski »Džoni«. Za ta nameravani pogled v svet preko avstrijske meje bo sedaj 14 mesecev gledal skozi mrežo v domače nebo. Da mu ne bi bilo dolgo čas, je nameraval vzetti s seboj tudi ženo, ki bo sedaj tudi 8 mesecev premisljala, da je le najboljše spoštovati zakone. To naj bo opozorilo vsem tistim, ki so še danes tako naivni in misljijo, da je edina rešitev iz lenobra pobeg preko meje.

8. marec v Šentjerneju

Ta dan sta bili kar dve prireditvi, ki sta poudarili vlogo naših žena. Prva je bila odlična akademija, ki jo je v polni dvorani priredila šolska mladina na čast naših žena. O pomenu praznika je govorila predsednica AFŽ Karolina Gašpar. Na programu je bilo kar 14 točk. Vsi, od otrok vrtca do dijakov IV. gimnazije, so izrazili svojo ljubezen v pesmih, deklamacijah, rafajalnih nastopih, folklornih plesih, pevskih točkah in igričah. Vsi nastopajoči so se zelo potrudili. Najlepša pa je bila igrica »Čudovito darilo«, ki jo je s svojo znamenitostjo pripravila tov. Tončka Skerletova. Naši mladi igralci so jo imenito podali. Pri tej točki je »nastopila« tudi prava živa papiga, ki so nam jo posodili Pieterski. Stara je baje 103 let. Takega »igralcu« si ne morejo privožiti povsed. Kako smo jo spravili v Šentjernej, kako smo se sanjo bali, ker sprva ni hotela jesti itd., to je po glavje zase.

Občinski ljudski odbor MIRNA PEC

Stev. 187/1-53

Na podlagi 15. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19/88/52) in na predlog občinskega odbora Zvezne borcev v Mirni peči, izdaja občinski ljudski odbor Mirna pec.

ODLOK

o razglasitvi 16. (šestnajstega) marca za občinski ljudski praznik občine Mirna peč.

16. (šestnajstega) marca 1942. leta je iz vasi Mirna peč in okolice odšla prva večja skupina prostovoljev v partizansko čete in odredje, kar pomeni, da je naše ljudstvo bilo že takrat možljivo seznanjeno, s cilji na rodino vobobilnega boja in je bilo v celoti pripravljeno z lastnimi silami začeti boj skupno z narodni Jugoslavije za osvoboditev izpod fašističnih okupatorjev.

Zato izdaja Občinski ljudski odbor Mirna peč tale odlok:

1. člen 16. (šestnajstega) marta se razglasja za občinski ljudski praznik Občine Mirna peč.

2. člen Ta odlok velja od dneva objave na oglaševalnih deskah Občinskega ljudskega odbora in v »Dolenjski listu« v Novem mestu.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Mirna peč, dne 28. februarja 1953.

Franc Šiki, 1. r.

Predsednik:

Namizni tenis

TVD »Partizan« (N. m.) : Garnizon N. m. 6:3 v nedelji dopoldne je bil v Domu JLA tradicionalni dvoboj med ekipama TWD Partizan in Garnizonu Novo mesto. Za ekipo Partizan je uspešno igral Janez Rustaj, ki je z lepo igro dosegel tri domače moštvo dve točki. Posebno se je odlikoval Samo Medic, ki je premagal vse tri usprotivnike. Posebno lepo igro je pokazal, ko je igral z najboljšimi članom ekipe JLA Kodrnjo, katerega je šele po ostri borbi za vsako točko premagal.

Posebni rezultati:
Medic : Skornjak 2:1, Goljak : Zurč 2:0, Rustaj : Kodrnja 0:2. Medie : Zurč 2:0, Doljak : Kodrnja 0:2, Rustaj : Skornjak 2:1. Medic : Zurč 2:0.

Prvoinvenovan so člani TVD »Partizan« Novo mesto.

M-

Turnir za mestno prvenstvo

Sahovski turnir za prvenstvo Novega mesta je X., XI. in XII. kolom prešel v drugo polovico. Borba za poljsa mesta se začrteje, izboljšovala se je vodča grupe, ki bo verjetno imela glavno besedo pri delitvi mest na vrhu tabeli. Za vodčega Silo labko z gorovito trdim, da bo »svoji« prvenstvo, saj ima v točkah precej prednosti. Po treb zaporednih zmagaah zadnjih kolik nad Sodnikom, Medicem in Verbičem je Skerlič prevezel drugo mesto in potisnil Sitarja na tretje. Prime je na IV. mestu, ker je v zadnjem tednu odigral samo eno parčijo (remi s prof Erženom), vendar ima zaradi majhnega števila izgubljenih točk največ možnosti za osvojitev drugega mesta.

Stanje na tabeli po XII. kolu je naslednje: Sila Mitja 12,5 (iz 1. parčijo), Skerlič Tone 9,5 (iz 12. parčijo), Sitar Slavko 8 (iz 10.), Primoz Jože 6,5 (iz 8), major Vuješčev 6,5 (iz 14.), Medic Samo 4 (iz 13.), prof. Eržen 3 (iz 6), Sodnik Dušan 3 (iz 10.), Kotnik in Skrblj po 4 točke, Kastelic in Skok 3 točke, Verbič, Iva-

šek, Kastelic in Skok 3 točke.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir za mestno prvenstvo

Sahovski turnir za prvenstvo Novega mesta je X., XI. in XII. kolom prešel v drugo polovico. Borba za poljsa mesta se začrteje, izboljšovala se je vodča grupe, ki bo verjetno imela glavno besedo pri delitvi mest na vrhu tabeli. Za vodčega Silo labko z gorovito trdim, da bo »svoji« prvenstvo, saj ima v točkah precej prednosti. Po treb zaporednih zmagaah zadnjih kolik nad Sodnikom, Medicem in Verbičem je Skerlič prevezel drugo mesto in potisnil Sitarja na tretje. Prime je na IV. mestu, ker je v zadnjem tednu odigral samo eno parčijo (remi s prof Erženom), vendar ima zaradi majhnega števila izgubljenih točk največ možnosti za osvojitev drugega mesta.

Stanje na tabeli po XII. kolu je naslednje:

Silja Mitja 12,5 (iz 1. parčijo), Skerlič Tone 9,5 (iz 12. parčijo), Sitar Slavko 8 (iz 10.), Primoz Jože 6,5 (iz 8), major Vuješčev 6,5 (iz 14.), Medic Samo 4 (iz 13.), prof. Eržen 3 (iz 6), Sodnik Dušan 3 (iz 10.), Kotnik in Skrblj po 4 točke, Kastelic in Skok 3 točke, Verbič, Iva-

šek, Kastelic in Skok 3 točke.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Turnir četrtiokategorikov

Turnir četrtiokategorikov na novomeški gimnaziji je v teku. Zaradi bolezni Japila je vodno na tabeli prevezel Zoran Ljubić, ki je kandidat za osvojitev III. kategorije. Poleg Ljubića so kandidati za ta naslov in prva mesta Janež Japelj, Golobčič, Tratinik, mogoče pa še Dejkov.

Po neponovljivem VII. kolu je vrstni red na tabeli naslednji:

Ljubić Zoran 5,5 (iz 7), Japelj Miha 4,5 (iz 6), Kruljac Jože 3,5 (iz 6), Tratinik in Golobčič 3 (iz 5), Dejkov 2,5 (iz 4), Cerkev 2,5 (iz 6), Lovšek 2 (iz 3), Kožuh 1,5 (iz 4), Vuješčev 1,5 (iz 6), Picek 1 točko in Pinter brez točke.

A. K.

Pred sklepom zdravstvenih tečajev Rdečega križa

Tečaji za zdravstveno prosvetljevanje ženske mladine, ki jih je Rdeči križ po vsej Jugoslaviji organiziral, sedaj zaključujejo svoje delo. Doslej pri nas se nikdar ni bilo tako velikopotezne akcije za izobraževanje ženske mladine. 17 in 18 let stara dekleta so obiskovala predavanja in praktične vaje iz splošne higiene, higiene žene in matere, nege dojenčka, prve pomoči in protiletalske zaščite. Ti tečaji so bili prava šola za našo žensko mladino, saj so se dekleta učila in naučila, kako je treba delati in živeti, da ostanejo zdrave njihove družine in vse ljudstvo.

Zdravstvo spada med naše največje dobrine. Tega se je naš narod še bolj kot drugi narodi že pred sto in stoletji zavedal, saj je beseda zdravstvo prisila na ravnost v pozdrav. Pravimo: »zdravo, pozdravljen, nazdravi mu, pozdravljam vasa!« itd.

Tovarisci! V začetku ste z nezupanjem gledale na te tečaje, češ da boste nosile puške, da boste šle v vojsko itd. V razmeroma kratkem času je preteveč večina spoznala resnico in z veseljem hodila na predavanja. Prepričan sem, da bi na vprašanje, ali je prav, da ste obiskovali te tečaje, odgovorite, da ste z njimi zadovoljne in da bi v bodoče hodile na taka predavanja, čeprav ne bi bila obvezna, saj so se dekleta v Gaberju pod Gorjanci kar težko razšla. Za vsako dobro stvar je treba pač nekaj žrtvovati, zdravje in izobrazba sta pa vendar vredna nekaj truda. V Stopičah so dekleta celo zvečer prostovoljno prišla na predavanja.

Nekatere ste se naučile več, druge manj. Vsega si tudi niste mogle zapomniti, saj imi vsi lahko pozabljamo, kar smo se kdaj naučili. Zato se moramo učiti vse življenje in tudi ve imate

priliko, da si pridobljeno znanje osvetite, če knjige, ki ste jih dobile, ne boste zavrgle, temveč večkrat prebirale.

Zdaj vam je jasno, kako nastajajo bolezni, veste, da je veliko laže zdravje ohraniti kot pa izgubljeno zopet pridobiti. Doumeli ste, da naravnii zakoni neizprosn delujejo, da je vsako mazashtvo, babjeversto in vražarstvo skodljivo, da so bolezni naravnii pojavi in da jih zato preprečujemo in zdravimo lahko za naravnimi sredstvi.

Naučile ste se, kolikokrat na dan si je treba pošteno z milom roke umiti, kako morate skrbeti za svojo osebno higieno, kako navajamo otroke in starejše, da si prisvojijo vsakdanje higienične navade, kako negujemo dojenčke in bolnike, kako nudimo prvo pomoč, kdaj je treba poklicati zdravnika itd.

Važno je, da vse to razumete in znate, toda poleg tega je še nekaj potrebljno, da imate nameč tako trdno voljo, da to, kar pamet veleva, tudi storite. Ni dovolj znati, kaj se mora in kaj se ne sme, treba je tudi hoteti. In zares hoteti je v začetku zelo težko. Ko z odločno trdno voljo premagamo začetne težave, se privadimo in potem bi nam bilo težko, opustiti dobre navade. Vzgledi vlečej! Zato bodite ve, dekleta tisti vzgled, ki bo potegnil vse domača za seboj. Ali se čudite, da boste prav ve, zastopnice »šibkejšega« spola, vzgled »močnejšim« moškim? Ta je močnejši, ki ima sebe bolj v oblasti.

In v tem moški pogosto prednjači. Zato se boste izkazale ne le v lepem vedenju in higieničnih navadah, temveč boste gojile vrline slovenskega dekleta, ki vsekdar varuje svoj ponos in dekliško dostojanstvo.

Ce se moški ne morejo odreči raznim mamilom, tobaku in zlasti alkoholu, boste ve močnejše in z vzgledom in odgovorite, da ste z njimi zadovoljne in da bi v bodoče hodile na taka predavanja, čeprav ne bi bila obvezna, saj so se dekleta v Gaberju pod Gorjanci kar težko razšla. Za vsako dobro stvar je treba pač nekaj žrtvovati, zdravje in izobrazba sta pa vendar vredna nekaj truda. V Stopičah so dekleta celo zvečer prostovoljno prišla na predavanja.

Nekatere ste se naučile več, druge manj. Vsega si tudi niste mogle zapomniti, saj imi vsi lahko pozabljamo, kar smo se kdaj naučili. Zato se moramo učiti vse življenje in tudi ve imate

ločnostjo vplivajte na šibkejše moške, da alkohol ne bo več izpodjedal zdravim korenin našega ljudstva in da bo počasi izgubilo veljavno tudi žalostno dejstvo, da smo narod pijancev.

Postanite aktivne članice Rdečega križa in širite ideje te človekoljubne organizacije, ki združuje vse narode med seboj in stremi za tem, da bi pomagali drug drugemu. Prav preko Rdečega križa bomo lahko pomagali premagovati sebičnost in nevočljivost v našem ljudstvu, ki še vedno ovirava napredne sile naše socialistične domovine. Ko bo sosedu pomagal in bosta oba zaradi skupnega uspeha srečana, bo tudi na naši vasi krepko zmagała napredna miselnost.

Ali hočete dekleta iz Žužemberka, iz vasi na obeh bregovih gornje Krke in nekatere celo iz Novega mesta zares zaostati v izobrazbi za drugimi slovenskimi in jugoslovenskimi dekleti? Zgadite se in izkoristite še štiri nedelje v mesecu marcu, da... »...bode slovelo slovensko dekleti. Ing. I. Zobec

SLIKARSKA RAZSTAVA V NOVEM MESTU

Med slovenskimi slikarji predstavlja samonikel, neodvisen pojav in ga je z njimi težko komparirati. Zanima me, da kakšni rezultati bi prisli, če bi njegovo grafiko primerjali z deli ostalih slovenskih grafikov, - krajinarjev, recimo - razpoloženje Lamutovih gravur z razpoloženjem Debenjakovih in Jakševih!. Menim, da ga take primerjave brzkone ne bi pokazale v slab luči. Ker je študiral v Zagrebu, bi mogče tudi zanj držalo, da predstavlja preko Zagreba k nam presajeni postimpre-

Akademijo za upodabljanje umetnosti, na kateri sta se razvijala pod direktnim ali indirektnim vodstvom profesorja za slikarje in grafiko, vidnih slovenskih umetnikov: Jakca, Pirtanca, Debenjaka, Mihelica, G. A. Kosa, Stupice, Preglja, Pengova in Sedeja. Javno, razen v okviru šolskih razstav akademije, še nista stopila pred slovensko občinstvo. To pot sta se torej predstavila prvič in je bil zato dan otvoritve zanj velikega pomena.

Izbrana dela obeh slikarjev imajo svojo

Ob izidu brošure prof. Andoljška

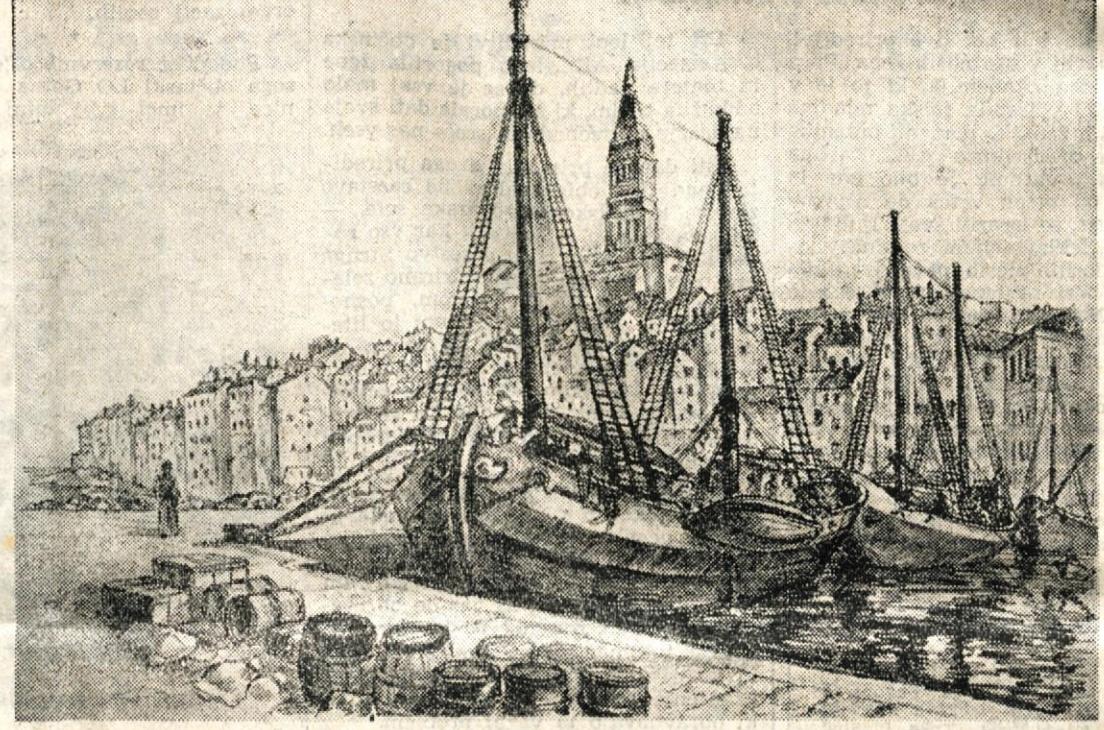
»Staršem o spolni vzgoji«

Te dni bo izšla v Novem mestu brošura profesorja Ivana Andoljška: »Staršem o spolni vzgoji«. Brošura bo na prodaj v knjigarni Državne založbe in na učiteljsku in bo stala približno 60 dinarjev. Naklada je nizka in priporočamo staršem, da pohite z naročili.

Pisec skuša staršem s toplo besedo pomegnati pri težki vzgoji doražajočega mladoletnika. Svoja izvajanja opira na znanstveno podlago iz medicinskega področja, na izkušnje vzgojilskoga dela in dobrega poznavanja mladine. Brošura je pisana poljudno, da jo lahko razume sleherna mati ali oče. Oprijemljena je tudi z nekaj risbami, ki olajšujejo predstavljanje in razumevanje.

Delo samo je zelo pregledno, razdeljeno na tri glavne skupine. Poglavlje o spolnem zorenju govori o telesnem in duševnem razvoju dozorevajoče mladine in nam dà nekaj smernic za vzgojo v tej dobi. Drugo poglavje go-

praktično izraža v formalno - stilnem oziru realistično in torej respektira prizadetnost, bolje - v prirodi dano obliko. Spada med slikarje, ki delajo tisto, sami zase, brez ponare. Priporočam naj končno še to, da je na svojem profesorskem delovanju področju pokazal veliko praktičnega smisla in pedagoških zmožnosti. Treba je samo primerjati izdelke (risanje, ročno delo, - tukaj) mladateljskih pred njegovim prihodom z izdelki po njem pa nam takoj postane jasno, da so se dajaki znaši v pra-

Lamut Vlado: Rovinj (litografija)

sionistični Pariz, toda...! Od učiteljev se ga Minjadružni in Hegedušič nista prijeli, Babič, Sulentač in Krizman pa so menda imeli svojo besedo pri njegovi umetnosti. Kot sam zatrjuje, goji spoznavanje in simpatijo do Račiča, Bečice in Krajeviča, manj pa do Tortaglie in našega Stupice. Pri tovrstnih raziskavah o vplivih, simpatijah in antipatijsih bi bilo treba vzeti v pošte mnoge hravtske, ozirne jugoslovenske slikarje, izpred druge svetovne vojne (Ivekovič, J. Miša, Uzelac, Dobrovč, Konjovič, Kirin(!) itd.), toda pretesno odmerjeni čas mi ni dovolj obnovenjši in tehničnih studijih ter komparacij. Kljub vsemu bodo tako ali tako, enanti terible ostane trmasto samosvoj. Pri iskanju pa je soroden Hrvatom.

Ostala dva razstavljalca, Izidor Molé, rojen 1927, v Logu pri Brezovici in Bogdan Borčič, rojen 1926, v Ljubljani, spadata že na generacijo po drugi svetovni vojni in sta kot taka končala 1950. leta ljubljansko

kvaliteto, čeprav kažejo, kar je razumljivo, še dokajno neuravnomerno. Iz različnih njunih del dihajo različni Borčiči in različni Moleti. Sta torej še sredi vretja in iskanja svojega osebnega izraza. Gojiti grafiko in olje.

Molé - če smem prerkovati - ima možnosti, da se razvije v zadovoljivega portretista. Tudi krajina in tihotipija ga privlačuje. V enem njegovih portretov (Dekljšč) in enem od tihotipij (Sondnice) je opaziti nekaj Stupicevega vpliva, v eni od krajin pa vpliv G. A. Kosa, dasi vzdružuje tegi slikarja Moletu ne prija. Občuduje pa Pavlovca, zato prenemakarjuje njegovemu pejsazu ne manjka lirike. Včasih kocetira celo z romantičnim realizmom 19. stoletja (Kranj, s pericama - Corot!). Barbo je načrtoval, skoraj enostaven ter zato lahak in privlačen. Ceprav ga teoretično znamajo prizadavanja zapadne umetnosti, se

vih rokah. Pri pouku se bori proti secesijskemu zlizanju manirant, ki že več kot pol stoletja življajo v risanju na naših solah in izpridijo marsikak navidezno robat, a v bistvu nepokvarjen, preprost in zdrav talent.

Medtem, ko se torej gibljeta Lamut in Molé v realističnem krogu ustvarjanja, medtem ko vejo iz njunih del naša povojna umetnostna pot, pot zlate sredine med zgodnjimi in vzhodnimi vplivi, kažejo Borčiči dela ekstremneje približevanje zpadu. Borčič se bo sile ali prej, če bo delal, razvijil v slikarju misenega, idejnega sveta. Misleni svet pa ni mogeče upodabljati samo z oblikami, vezetimi iz narave, ampak je često za ponazoritev misli potreben posesti po obliki, ki je naravni tuja, ki se od naravne resničnosti oddaljuje, ki je predelan. Tej »poparteni« formi - umetnostno-zgodovinski teoretički so jo na nesrečo poimenovali za idealistično (upodabljajo ideje, misli), - po krivem podprtju nekateri naši kritiki tudi idealistični svetovni nazor. To pa je čisto krut zmotn. Zaravnno formo pretežno samo kopiramo predmete prirode, z naravni odtujeno, eksprešivno pa laže izraženo (»pišemo« misli o svetu v življenju (kot stari Egipčani)). Te misli so lahko svetovno-nazarsko idealistične ali materialistične. Sele če umetnik s svojimi deli poveličuje prve, je svetovno-nazarsko idealist, sicer pa realist ali materialist, kakor pa hočete, ceprav se poslužuje neprirodne, odmišljene (abstrahirane) oblike!

Zmotni kritikov, ki podtika nenaravni oblik izključno in samo idealistično ideologijo, je naše ljudi tolkani zmedla, da ješčo pravo sodobno (socialistično) umetnost, kvetljemo še v delih že davnno prezivlega klasicizma, romantike in realizma 19. stoletja (ta burzazio realizem pa je značilen tudi za svete podobice, ki so jih nekaj župnik delili otrokom). Umetnik, ki uporablja neprimereno formo, izgubi stik z oblikami, vezetimi iz narave, ampak je često za ponazoritev misli potreben posesti po obliki, ki je naravni tuja, ki se od naravne resničnosti oddaljuje, ki je predelan. Tej »poparteni« formi - umetnostno-zgodovinski teoretički so jo na nesrečo poimenovali za idealistično (upodabljajo ideje, misli), - po krivem podprtju nekateri naši kritiki tudi idealistični svetovni nazor. To pa je čisto krut zmotn. Zaravnno formo pretežno samo kopiramo predmete prirode, z naravni odtujeno, eksprešivno pa laže izraženo (»pišemo« misli o svetu v življenju (kot stari Egipčani)). Te misli so lahko svetovno-nazarsko idealistične ali materialistične. Sele če umetnik s svojimi deli poveličuje prve, je svetovno-nazarsko idealist, sicer pa realist ali materialist, kakor pa hočete, ceprav se poslužuje neprirodne, odmišljene (abstrahirane) oblike!

Zmotni kritikov, ki podtika nenaravni oblik izključno in samo idealistično ideologijo, je naše ljudi tolkani zmedla, da ješčo pravo sodobno (socialistično) umetnost, kvetljemo še v delih že davnno prezivlega klasicizma, romantike in realizma 19. stoletja (ta burzazio realizem pa je značilen tudi za svete podobice, ki so jih nekaj župnik delili otrokom). Umetnik, ki uporablja neprimereno formo, izgubi stik z oblikami, vezetimi iz narave, ampak je često za ponazoritev misli potreben posesti po obliki, ki je naravni tuja, ki se od naravne resničnosti oddaljuje, ki je predelan. Tej »poparteni« formi - umetnostno-zgodovinski teoretički so jo na nesrečo poimenovali za idealistično (upodabljajo ideje, misli), - po krivem podprtju nekateri naši kritiki tudi idealistični svetovni nazor. To pa je čisto krut zmotn. Zaravnno formo pretežno samo kopiramo predmete prirode, z naravni odtujeno, eksprešivno pa laže izraženo (»pišemo« misli o svetu v življenju (kot stari Egipčani)). Te misli so lahko svetovno-nazarsko idealistične ali materialistične. Sele če umetnik s svojimi deli poveličuje prve, je svetovno-nazarsko idealist, sicer pa realist ali materialist, kakor pa hočete, ceprav se poslužuje neprirodne, odmišljene (abstrahirane) oblike!

Zmotni kritikov, ki podtika nenaravni oblik izključno in samo idealistično ideologijo, je naše ljudi tolkani zmedla, da ješčo pravo sodobno (socialistično) umetnost, kvetljemo še v delih že davnno prezivlega klasicizma, romantike in realizma 19. stoletja (ta burzazio realizem pa je značilen tudi za svete podobice, ki so jih nekaj župnik delili otrokom). Umetnik, ki uporablja neprimereno formo, izgubi stik z oblikami, vezetimi iz narave, ampak je često za ponazoritev misli potreben posesti po obliki, ki je naravni tuja, ki se od naravne resničnosti oddaljuje, ki je predelan. Tej »poparteni« formi - umetnostno-zgodovinski teoretički so jo na nesrečo poimenovali za idealistično (upodabljajo ideje, misli), - po krivem podprtju nekateri naši kritiki tudi idealistični svetovni nazor. To pa je čisto krut zmotn. Zaravnno formo pretežno samo kopiramo predmete prirode, z naravni odtujeno, eksprešivno pa laže izraženo (»pišemo« misli o svetu v življenju (kot stari Egipčani)). Te misli so lahko svetovno-nazarsko idealistične ali materialistične. Sele če umetnik s svojimi deli poveličuje prve, je svetovno-nazarsko idealist, sicer pa realist ali materialist, kakor pa hočete, ceprav se poslužuje neprirodne, odmišljene (abstrahirane) oblike!

Zmotni kritikov, ki podtika nenaravni oblik izključno in samo idealistično ideologijo, je naše ljudi tolkani zmedla, da ješčo pravo sodobno (socialistično) umetnost, kvetljemo še v delih že davnno prezivlega klasicizma, romantike in realizma 19. stoletja (ta burzazio realizem pa je značilen tudi za svete podobice, ki so jih nekaj župnik delili otrokom). Umetnik, ki uporablja neprimereno formo, izgubi stik z oblikami, vezetimi iz narave, ampak je često za ponazoritev misli potreben posesti po obliki, ki je naravni tuja, ki se od naravne resničnosti oddaljuje, ki je predelan. Tej »poparteni« formi - umetnostno-zgodovinski teoretički so jo na nesrečo poimenovali za idealistično (upodabljajo ideje, misli), - po krivem podprtju nekateri naši kritiki tudi idealistični svetovni nazor. To pa je čisto krut zmotn. Zaravnno formo pretežno samo kopiramo predmete prirode, z naravni odtujeno, eksprešivno pa laže izraženo (»pišemo« misli o svetu v življenju (kot stari Egipčani)). Te misli so lahko svetovno-nazarsko idealistične ali materialistične. Sele če umetnik s svojimi deli poveličuje prve, je svetovno-nazarsko idealist, sicer pa realist ali materialist, kakor pa hočete, ceprav se poslužuje neprirodne, odmišljene (abstrahirane) oblike!

NAPAD PARTIZANOV na Pleterje

DR. JOSIP EDGAR LEOPOLD

(Nadaljevanje in konec)

Isto popoldne so bili pokopani partizani in beli, ki so padli v samostanu.

Zvečer so odšli tudi vsi partizani, ki so bili prišli zaradi napada na Pleterje.

V pondeljek, 22. februarja, smo pokopali brata Alojzija.

Škoda, ki jo je samostan utрpel ob tem napadu in ves čas vojne od 1941 do 1